

INFORMACJA

dot. oferowania do sprzedaży choinek naturalnych

W okresie przedświątecznym następuje wzmożona sprzedaż choinek naturalnych, które jako jeden z symboli Świąt Bożego Narodzenia w naszym kraju cieszą się szczególną popularnością wśród społeczeństwa. Wskazać jednak należy, że nie zawsze sprzedawcy drzewek oferują klientom choinki pochodzące z legalnego źródła. Należy zatem przedstawić najistotniejsze regulacje prawne obowiązujące w tym zakresie.

Poruszając kwestie związane z pozyskiwaniem choinek, z wyłączeniem sytuacji związanych z ich legalną wycinką i dystrybucją, wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 120 § 1 *ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń* (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 618, z późn. zm., zwanej dalej kw) odpowiedzialności karnej podlega ten, kto w celu przywłaszczenia dopuszcza się wyrębu drzewa w lesie albo kradnie lub przywłaszcza sobie z lasu drzewo wyrąbane lub powalone, jeżeli wartość drzewa nie przekracza kwoty 500 zł. Sąd ma możliwość zastosowania wobec obwinionego kary aresztu do 30 dni, kary ograniczenia wolności do 1 miesiąca albo kary grzywny do 5000 zł.

Jeśli natomiast wartość drzewa przekroczy kwotę 500 złotych, sprawca czynu będzie podlegał odpowiedzialności karnej za przestępstwo stypizowane w art. 290 *ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny* (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1600, z późn. zm., zwanej dalej kk) zagrożone karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

W odniesieniu do wykroczenia z art. 120 § 1 kw dodatkowo ustawodawca zdecydował, iż skazanie za jego popełnienie obliguje do orzeczenia nawiązki a ponadto, jeżeli ukradzione lub przywłaszczone drzewo nie zostało odebrane, orzeka się obowiązek zapłaty jego równowartości. Tym samym, w przypadku naruszenia ww. przepisu nie jest możliwe zastosowanie postępowania mandatowego na ogólnych zasadach¹, a jedynie – w oparciu o przepis art. 54 kpw – skierowanie wniosku o ukaranie do sądu.

W tym miejscu podkreślić należy, że zakup choinki pochodzącej z kradzieży lub przywłaszczenia, w zależności od wartości tego mienia, może stanowić podstawę do pociągnięcia sprawcy do odpowiedzialności za tzw. paserstwo, odpowiednio unormowane w art. 122 kw lub art. 291 kk.

Wskazać również należy, że zgodnie z treścią art. 148 kw, kto:

- 1) dokonuje w nienależącym do niego lesie wyrębu gałęzi, korzeni lub krzewów, niszczy je lub uszkadza albo karczuje pniaki,
- 2) zabiera z nienależącego do niego lasu wyrąbane gałęzie, korzenie lub krzewy albo wykarczowane pniaki, podlega karze grzywny.

Jeżeli czyn godzi w mienie osoby najbliższej, ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego. W razie popełnienia wykroczenia można orzec nawiązkę do wysokości 500 złotych. Przedmiotowe wykroczenie odnosi się m.in. do tzw. stroiszu, czyli gałązek np. jodły, świerku. Za powyższe wykroczenie możliwe jest zastosowanie środków oddziaływania wychowawczego, o których mowa w art. 41 kw, nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego albo skierowanie wniosku o ukaranie do sądu.

Zauważyć w tym miejscu należy, że w przypadku nabywania gałęzi, korzeni, krzewów lub pniaków, jeżeli nabywca wie o tym, że pochodzą one z wykroczenia określonego w art. 148 kw lub pomaga w ich zbyciu albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przyjmuje je lub pomaga w ich ukryciu podlega karze grzywny.

---

¹ W drodze mandatu karnego nie nakłada się grzywny za wykroczenie, za które należałoby orzec środek karny (...) – art. 96 § 2 *ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia* (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 475, z późn. zm., zwanej dalej kpw).

Nie zawsze oferowane do sprzedaży choinki będą pochodziły z lasu, bowiem sprawcy czynów zabronionych mogą nielegalnie pozyskiwać drzewka z różnych źródeł, np. w wyniku kradzieży z prywatnych choinkowych plantacji. Konsekwencją kradzieży drzewa poza lasem – w zależności od jego wartości – może być poniesienie odpowiedzialności za wykroczenie (art. 119 kw) lub przestępstwo (art. 278 kk).

W praktyce zdarzyć się może również tak, że sprzedający będzie oferował nabywcy drzewko pochodzące z jego nieruchomości. Tu należy mieć na względzie fakt, że zgodnie z przepisami *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1614) usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia wydanego, m.in. przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta (art. 83 i 83a). Zgodnie z art. 88 ust. 1 pkt 1 *ustawy o ochronie przyrody* wójt, burmistrz albo prezydent miasta wymierza administracyjną karę pieniężną za usunięcie drzewa lub krzewu bez wymaganego zezwolenia. Należy w tym miejscu uzupełnić, iż ustawodawca w cyt. *ustawie* przewidział wyłączenie stosowania przepisów art. 83 ust. 1 i wskazał przypadki gdzie na usunięcie drzew lub krzewów nie jest wymagane uzyskanie zezwolenia. Zgodnie z art. 83f ust. 1 pkt 3a *ustawy o ochronie przyrody*, na usunięcie drzew lub krzewów, które rosną na nieruchomościach stanowiących własność osób fizycznych i są usuwane na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej nie jest wymagane uzyskanie zezwolenia.

Przy tej okazji wskazać wypada, że oferowanie do sprzedaży choinek powinno odbywać się zgodnie z przepisami regulującymi prowadzenie działalności gospodarczej, a także w miejscach do tego wyznaczonych.

Wykonywanie działalności gospodarczej (a więc również działalności handlowej) bez wymaganego zgłoszenia do ewidencji działalności gospodarczej, wpisu do rejestru działalności regulowanej lub bez wymaganej koncesji albo zezwolenia wyczerpuje znamiona wykroczenia z art. 60¹ kw, zagrożonego karą ograniczenia wolności albo grzywny.

Z kolei prowadzenie sprzedaży na terenie należącym do gminy lub będącym w jej zarządzie poza miejscem do tego wyznaczonym przez właściwe organy gminy, stanowi wykroczenie z art. 60³ kw, zagrożone karą grzywny.

W przypadku ujawnienia wskazanych wykroczeń możliwe jest zastosowanie wobec ich sprawców środków oddziaływania wychowawczego, o których mowa w art. 41 kw, jak również nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego albo skierowanie wniosku o ukaranie do sądu.

Warto podkreślić, że zdecydowana większość nadleśnictw na terenie poszczególnych powiatów wskazuje miejsca sprzedaży choinek z Lasów Państwowych, pozyskiwanych z plantacji choinkowych lub wykonanych przerzedzeń (cięć) pielęgnacyjnych, gdzie legalnie można nabyć świąteczne drzewka.

W tym miejscu warto odnieść się również do kwestii transportu choinek, bowiem zazwyczaj są to przedmioty o dużych gabarytach. Sposób umieszczania ładunku na pojeździe został uregulowany w art. 61 *ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym* (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1990, z późn. zm.).

DYREKTOR
Biura Prewencji
Komendy Głównej Policji
ml. insp. Robert KUMOR